

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ ЗА 2015-2018 РІК

Пендюр Д. Ю., студент

Науковий керівник: Пінчук С. С., к. е. н., доцент

Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ

Бюджет виступає головним фінансовим планом держави, виконання якого спрямоване на розвиток національної економіки, забезпечення соціальних стандартів, утримання органів державної влади та управління, оборону країни. Шляхом формування бюджету як централізованого фонду фінансових ресурсів держава певну частку валового внутрішнього продукту мобілізує та перерозподіляє для фінансування першочергових завдань і забезпечення виконання власних функцій. Кожного року Верховна Рада України розглядає та затверджує бюджет на відповідний фінансовий рік і, з правової точки зору, він набуває форму закону. Основними складовими елементами державного бюджету є його доходи та видатки.

Доходи бюджету протягом 2015-2018 рр в абсолютному значенні постійно зростають: у 2015 році сума доходів становила 535 млрд. грн., а на кінець 2018 року 928 млрд. грн. т.т. за аналізований період зростання відбулося на 393 млрд. грн. Відносно ВВП доходи бюджету спадають з 27% у 2015 році до 26% у 2018 році.

Склад і структура видатків державного бюджету за 2015-2018 рік відповідно до функціональної класифікації розмішені у таблиці 1.

Таблиця 1 - Видатки державного бюджету за 2015-2018 рр, млн. грн.

Роки	2015	2016	2017	2018
Усього	576911,4	684743,4	839243,7	985842,0
Загально-державні функції	103116,7	117925,6	142446,9	162949,9
у т.ч. обслуговування держборгу	84505,4	95794,2	110456,1	115431,2
Оборона	52005,2	59348,9	74346,2	97024,0
Громадський порядок, безпека, судова влада	54643,4	71671,1	87845,0	116875,6
Економічна діяльність	37135,4	31412,3	47000,1	63600,7
Охорона навколишнього середовища	4053,0	4771,6	4739,9	5241,2
Житлово-комунальне господарство	21,5	12,5	16,9	296,9
Охорона здоров'я	11450,4	12456,3	16729,1	22617,9
Духовний та фізичний розвиток	6619,2	4958,9	7898,1	10107,1
Освіта	30185,7	34825,4	41140,2	44323,4
Соціальний захист та соціальне забезпечення	103700,9	151965,5	144478,3	163865,6
у т.ч. оціальний захист пенсіонерів	94811,6	142586,2	133458,6	150091,0
Міжбюджетні трансферти	173980,0	195395,3	272602,9	298939,7

Протягом аналізованого періоду видатки зростають по всіх статтях. Найбільша частка видатків зосереджується у статтях обслуговування державного боргу, соціальний захист та соціальне забезпечення й міжбюджетні трансферти [1].

ВВП виступає базовим індикатором розвитку економіки країни. За період 2015-2018 рр спостерігається процес поступового зростання номінального ВВП (у фактичних цінах): у 2015 році становив 1979458 млн. грн., а у 2018 році - 3558706 млн. грн., на таке зростання вплинули в першу чергу збільшення суми внутрішніх та зовнішніх запозичень, грошово-кредитна політика держави та інфляційні чинники. Реальний ВВП (у цінах попереднього року) у 2015 році становив 1430290 млн.грн., а у 2018 році - 3083409 млн.грн. Аналогічна ситуація спостерігається й у показника ВВП на душу населення, значення якого у 2015 році складає 46210,2 грн., а у 2018 році - 84192,0 грн. ВВП на душу населення відображає, яка частка ВВП припадає на 1 особу [1]. Сучасні науковці порівнюють нашу економічну ситуацію з такими як Білорусія, Польща, проте реальність така, що ці країни вже значно успішніше сьогодні і тому більш доцільно порівнювати зазначені показники з країнами третього світу.

Наступним важливим показником оцінки економічної ситуації в країні є загальна сума державного боргу, що включає обсяг заборгованостей держави на визначену дату. Гарантований державою борг до ВВП протягом аналізованого періоду має тенденцію спаду з 12 % на кінець 2015 року до 8,7 % у 2018 році. Державний та гарантований державою борг по відношенню до ВВП має тенденцію до скорочення: з 79,1 % у 2015 році до 61 % у 2018 році, що пояснюється виключно скороченням частки корпоративних боргів Разом з тим боргове навантаження постійно зростає: загальна сума виплат за державним боргом у 2015 році становить 200,9 млрд. грн., а у 2018 році 349,9 млрд. грн., це пояснюється поступовим зростанням як суми погашення основного боргу так і збільшенням витрат на його обслуговування [1].

Інфляція, як процес знецінення грошей характеризує зміни загального рівня цін на товари та послуги, які купує населення для невиробничого споживання. Найвище значення даного показника сягає у 2015 році 143,3 %, тобто вартість споживчого набору товарів і послуг у 2015 році найдорожча.

Основними індикаторами соціальної політики є мінімальна заробітна плата та прожитковий мінімум. Мінімальна заробітна плата у 2015 році була на рівні 1218 грн., а у 2018 році - 3723 грн.,

прожитковий мінімум станом на 01.01.2015 року - 1176 грн., а на 31.12.2018 р. 1853 грн. Загалом можна сказати, що мінімальна заробітна плата та прожитковий мінімум зросли внаслідок перерахування вартості споживчого кошика [1].

Отже, проаналізувавши показники державного бюджету України за 2015-2018рр можна сказати, що негативні процеси в економіці країни зберігаються, навіть позитивні значення реального ВВП не можуть співставитись з реальною ситуацією, а для оцінки ВВП на душу населення (за купівельною спроможністю) доцільно порівнювати з країнами третього світу. Рішення уряду щодо утримання інфляції на рівні 10 % у 2017 та 2018 роках можуть негативно вплинути на інфляційні процеси в майбутньому та спричинити їх неконтрольованість. Основним ризиком для стабілізації національної економіки залишається висока залежність від зовнішнього кредитування та зростання наявних обсягів.

Література.

1. Бонус від Мінфіну. *Мінфін*: веб-сайт. URL: <https://minfin.com.ua/ua/> (дата звернення: 04.11.2019).

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Назаренко В. Д., студентка

Науковий керівник: Юхновська Ю. О., к. е. н., доцент

*КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна Академія»
ЗОР, м. Запоріжжя*

В час коли економіка країни змінюється, краще ведеться саме малому бізнесу — він більш гнучкий і легше адаптується, але менше фінансових ресурсів, щоб витримати зміни на зовнішніх ринках.

На сьогоднішній день майже кожна людина має бажання відкрити свій бізнес, але здійснити свою мрію не кожен наслідиться через те, що важко самореалізувати себе у певному виді діяльності.

Ідеальним є варіант малого бізнесу. Це деяка підприємницька діяльність, сформована на власний ризик, що не суперечить чинному законодавству, створює невелику кількість робочих місць. Такий бізнес найкраще всього створювати в спальних густонаселених районах великих міст. Мале підприємництво сприяє створенню нових